

Nieuwsbrief - EHRC Updates 2023-20

Nummer 20, 2023

Redactie: J.H. Gerards, H. Morre, J. Krommendijk, S. Lambrecht, P. Ölçer, B. Aarrass, L.E. Burgers, P. Cannoot, L.R. Glas, C. Mak, D.A.G. van Toor en C. Van de Graaf.

INHOUDSOPGAVE

Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2023:1019JUD003564810 19-10-2023

Locascia e.a. t. Italië, EHRM 19 oktober 2023, nr. 35648/10

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2023:1017JUD005535117 17-10-2023

Luca t. Moldavië, EHRM 17 oktober 2023, nr. 55351/17

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2023:1017JUD002990614 17-10-2023

Dimaksyan t. Armenië, EHRM 17 oktober 2023, nr. 29906/14

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2023:1017JUD001242722 17-10-2023

A.D. t. Malta, EHRM 17 oktober 2023, nr. 12427/22

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2023:1012JUD003463418 12-10-2023

Total S.A. en Vitol S.A. t. Frankrijk, EHRM 12 oktober 2023, nrs. 34634/18 en 43546/18

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2023:1012JUD005641719 12-10-2023

S.S. e.a. t. Hongarije, EHRM 12 oktober 2023, nrs. 56417/19 en 44245/20

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2023:1012JUD005651517 12-10-2023

C.P. en M.N. t. Frankrijk, EHRM 12 oktober 2023, nrs. 56513/17 en 56515/17

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2023:1010JUD006629214 10-10-2023

Pengezov t. Bulgarije, EHRM 10 oktober 2023, nr. 66292/14

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

ECLI:CE:ECHR:2023:1010JUD001121419 10-10-2023

Internationale Humanitaire Hilfsorganisation e. V. t. Duitsland, EHRM 10 oktober 2023, nr. 11214/19

Europees Hof voor de Rechten van de Mens,

[ECLI:CE:ECHR:2023:1010JUD003703121](#) 10-10-2023

I.V. t. Estland, EHRM 10 oktober 2023, nr. 37031/21

RECHTSPRAAK

A.D. t. Malta, EHRM 17 oktober 2023, nr. 12427/22

Een minderjarige bootvluchteling is in 2021 op Malta aangekomen. In verband met de risico's van coronabesmetting is hij twee weken in besloten quarantaine gehouden. Daarna is hij gedetineerd omdat zijn minderjarigheid nog niet vaststond. Het Hof acht de omstandigheden van detentie in verband met de kwetsbaarheid van de vluchteling in strijd met art. 3 EVRM. Detentie voor twee weken om besmetting met corona te voorkomen is niet in overeenstemming met art. 5 lid 1 (b) EVRM. Evenmin is langdurige detentie van een kwetsbare minderjarige vluchteling te verenigen met art. 5 lid 1 (f) EVRM. Art. 5 is dan ook geschonden.

Samen met een groep anderen is klager (naar zijn zeggen geboren in Ivoorkust in 2004) in 2021 op onregelmatige wijze naar Malta gereisd. Een aantal van de opvarenden van het bootje waarmee hij de Middellandse Zee overstak is overleden, maar de anderen werden gered. Bij aankomst in Malta zijn de mannelijke opvarenden gedetineerd in een ontvangstcentrum. Klager kon geen bewijs van vaccinatie tegen Covid-19 overleggen of op een andere manier aantonen dat hij immuun was. Om die reden werd hij gedurende twee weken in quarantaine geplaatst. In die periode werd hij drie keer getest op corona; alle drie de keren was de test negatief. Volgens klager waren de omstandigheden in het ontvangstcentrum bijzonder slecht. Hij stelt verder dat hij weinig informatie heeft gekregen in een taal die hij beheerste en dat ook in de verdere asielpcedure geen rekening is gehouden met zijn minderjarigheid. Hij stelt verder dat ook na de periode van quarantaine, toen hij werd overgeplaatst naar andere accommodatie, de omstandigheden zo slecht waren dat art. 3 EVRM is aangetast en dat er bovendien een gebrek was aan medische zorg en zorg voor zijn mentale gesteldheid.

Het Hof buigt zich allereerst over de vraag of klager op het moment van aankomst in Malta inderdaad minderjarig was. Het merkt op dat daarvoor geen tegenbewijs is geleverd en neemt de stellingen van klager hierover voor waar aan.

Ten aanzien van de klachten over onmenselijke en vernederende opvangomstandigheden merkt het Hof op dat daarbij rekening had moeten worden gehouden met klagers minderjarigheid. Op basis van een uitgebreide feitenvaststelling stelt het vast dat dat niet steeds is gebeurd, waardoor klager vaak vast heeft gezeten in voor hem niet-passende omstandigheden. Het Hof ziet niet dat te weinig aandacht is gegeven aan klagers fysieke gezondheid, maar dit is anders voor zijn mentale gesteldheid. Het was bij de autoriteiten bekend dat klager leed aan depressies en een posttraumatisch stresssyndroom, wat maakte dat klager een bijzondere kwetsbaarheid had. Hij heeft in dat verband wel hulp gekregen, maar bij de beslissingen rondom zijn detentie is onvoldoende rekening gehouden met deze kwetsbaarheid. Ten aanzien van de materiële omstandigheden van de detentie baseert het Hof zich op recente bevindingen van het CPT. In het licht daarvan stelt het vast dat – gelet op alle relevante omstandigheden van het geval – klager in onmenselijke en vernederende omstandigheden is vastgehouden, in strijd met art. 3 EVRM.

Klager heeft in de tweede plaats gesteld dat de detentie in strijd is met art. 5 lid 1 EVRM. Het Hof oordeelt dat in de relevante periode inderdaad sprake is geweest van vrijheidsbeneming. De eerste periode van quarantaine was ingegeven door redenen van gezondheidsbescherming. Volgens de regering ging het daarbij om de grond van art. 5 lid 1 (b) EVRM, namelijk te voorkomen dat iemand het strafbare feit zou begaan van het besmetten van anderen met een gevaarlijke ziekte. Het Hof acht dat een onaanvaardbare lezing van art. 5 lid 1 (b) EVRM, die gemakkelijk zou kunnen leiden tot willekeurige detentie. Er was in dit geval geen concrete en specifieke reden om aan te nemen dat klager welbewust of door onzorgvuldigheid andere mensen zou besmetten. Dit betekent dat de periode van detentie in verband met de quarantaine in strijd was met art. 5 lid 1 EVRM.

Ter rechtvaardiging van de detentie in de periode erna heeft de regering een beroep gedaan op art. 5 lid 1 (b) en (f) EVRM. De (b)-grond werd ingeroepen omdat klager mogelijk onterecht beroep zou hebben gedaan op minderjarigheid en dat eerst moest worden vastgesteld. Het EHRM betwijfelt echter of detentie met dat doel daadwerkelijk noodzakelijk was; daarvoor hadden andere middelen kunnen volstaan. Dezelfde redenering leidt tot de conclusie dat geen beroep kan worden gedaan op art. 5 lid 1 (f) ter rechtvaardiging van de detentie van deze kwetsbare klager. Art. 5 lid 1 (f) is ook voor deze periode dus geschonden.

Klager heeft verder gesteld dat hij, in strijd met art. 13 EVRM, geen effectief rechtsmiddel had om te klagen over de detentie. Het Hof heeft in eerdere gevallen al geconcludeerd dat in Malta goede rechtsbescherming in procedures als de onderhavige ontbreekt. Het ziet geen reden om in deze zaak tot een andere conclusie te komen, zodat ook art. 13 EVRM is geschonden.

In het licht van art. 46 EVRM merkt het Hof op dat de problemen die zich hebben voorgedaan

in de zaak van klager vermoedelijk ook in veel vergelijkbare zaken tot gegronde klachten bij het EHRM aanleiding kunnen geven. Het Hof dringt er dan ook op aan om de uitspraak zo snel mogelijk ten uitvoer te leggen en daarbij algemene maatregelen te treffen. In het bijzonder moet er een gedegen wettelijke basis komen voor detentie op gezondheidsgronden, die als zodanig in overeenstemming is met de eisen die het CPT ten aanzien van Malta al heeft gedefinieerd. Daarnaast moet Malta ervoor zorgen dat er maatregelen worden genomen om te voorkomen dat kwetsbare mensen niet worden gedetineerd en dat zelfs noodzakelijke detentie tot een zo kort mogelijke periode wordt beperkt.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 17-10-2023

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2023:1017JUD001242722

Zaaknummer: 12427/22

Wetsartikelen: EVRM art. 3, EVRM art. 5 lid 1 (f), EVRM art. 13 en EVRM art. 46

RECHTSPRAAK

**C.P. en M.N. t. Frankrijk, EHRM 12 oktober 2023, nrs.
56513/17 en 56515/17**

Toen C.P. nog samenwoonde met haar ex-partner heeft zij twee (door de ex-partner erkende) kinderen gekregen. Later is C.P. gaan samenwonen met M.N., die de biologische vader is van een van de kinderen. M.N. heeft een vaderschapsontkenningsprocedure gestart tegen de ex-partner, maar pas nadat de wettelijke termijn hiervoor al was verstreken. Het EHRM overweegt dat C.P. en M.N. niet overtuigend hebben uitgelegd waarom zij de vordering niet eerder hebben ingesteld. Vanwege het belang van dit soort termijnen voor de rechtszekerheid en duidelijkheid, en nu de nationale rechter de zaak zorgvuldig heeft beoordeeld, is art. 8 EVRM niet geschonden.

Klaagster en haar ex-partner hebben samengewoond tussen 2005 en 2012. In 2006 en 2007 hebben zij twee kinderen gekregen. In 2012 heeft klaagster haar ex-partner verlaten en heeft zij een geregistreerd partnerschap gesloten met klager. Volgens klager is hij de biologische vader van één van de twee kinderen; in verband daarmee heeft hij een procedure tegen de ex-partner gestart om een verklaring te verkrijgen dat niet de ex-partner, maar hij de vader van het kind was. In 2013 heeft de rechter besloten beide kinderen onder te brengen bij haar ex-partner en haar een omgangsrecht toe te kennen. Klager is niet-ontvankelijk verklaard in zijn vaderschapsontkenningsvordering, omdat het juridisch vaderschap van het kind al ten minste vijf jaar sinds de geboorte vaststond en het volgens de geldende wetgeving in dat geval niet meer mogelijk is om het vaderschap te betwisten.

Voor het Hof hebben klagers gesteld dat de onmogelijkheid om het vaderschap van de ex-partner te betwisten een schending oplevert van art. 8 EVRM. Het Hof roept allereerst in herinnering dat staten in kwesties als deze een ruime *margin of appreciation* toekomt, vooral gelet op de noodzaak om een evenwicht te vinden tussen conflicterende belangen. Beperkingen van termijnen voor het instellen van vorderingen omtrent het vaderschap

kunnen in beginsel gerechtvaardigd zijn door de wens om de rechtszekerheid en het definitieve karakter van familierelaties te waarborgen. Daardoor worden zowel de belangen van het kind als die van juridische vaders erkend. In het onderhavige geval hebben klagers in wezen de voorzienbaarheid en de duidelijkheid van de regels voor de berekening van de verjaringstermijn betwist. Daarbij hebben zij gesteld dat hierop uitzonderingen moeten kunnen worden gemaakt in bijzondere omstandigheden, namelijk wanneer de regels onevenredig zouden zijn aan belangen die in een zaak spelen. In het voorliggende geval is duidelijk dat klager al sinds 2009 wist dat hij de biologische vader van het kind was en dat hij toen nog over een periode van ruim drie jaar beschikte om het vaderschap van de ex-partner van klaagster te betwisten. Klagers hebben niet duidelijk gemaakt waarom zij niet van deze mogelijkheid gebruik hebben gemaakt; evenmin hebben ze aangevoerd dat ze niet op de hoogte waren van de termijn. Weliswaar hebben klagers een zwaarwegend belang bij de wettelijke vaststelling van de biologische waarheid, maar dat ontslaat hen niet van de verplichting om te voldoen aan de in het nationale recht gestelde eisen en om blijk te geven van zorgvuldigheid. Het Hof merkt verder op dat de nationale rechter de zaak zorgvuldig heeft beoordeeld en niet alleen heeft gekeken naar de wettelijke regelingen, maar ook naar de specifieke situatie en de belangen van het kind. De rechterlijke uitspraak heeft er bovendien niet toe geleid dat klager geen contact kan hebben met het kind, nu er ook een omgangsregeling is vastgesteld. Gelet hierop oordeelt het Hof dat de toepassing van de relevante wetgeving niet onredelijk is geweest, zodat art. 8 EVRM niet is geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 12-10-2023

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2023:1012JUD005651517

Zaaknummer: 56513/17 en 56515/17

Wetsartikelen: EVRM art. 8

RECHTSPRAAK

Dimaksyan t. Armenië, EHRM 17 oktober 2023, nr. 29906/14

De zoon van Dimaksyan is tijdens militaire dienstplicht geraakt door een ondeskundig afgeschoten kogel. Hij is naar een ziekenhuis gebracht, maar het transport duurde lang en de zoon overleed snel daarna. Het EHRM oordeelt dat de staat bijzondere verantwoordelijkheden heeft als het gaat om dienstplichtigen, zowel als het gaat om wapentraining als waar het gaat om medische noodhulp. Beide verplichtingen zijn in Armenië op papier nagekomen, maar in de praktijk zijn in deze zaak ernstige tekortkomingen te zien. Ook is onvoldoende onderzoek verricht naar de omstandigheden van overlijden. Art. 2 EVRM is dan ook in materieel en procedureel opzicht geschonden.

Klagers zoon was in militaire dienst in Armenië en werd gestationeerd in Nagorno-Karabach. In 2012 werd hij geraakt door een door een mede-dienstplichtige, G.A., afgeschoten kogel, met wie hij samen een wachtdienst draaide. Hij overleed vervolgens in het ziekenhuis. Naar aanleiding hiervan is een onderzoek ingesteld, waarin G.A. verklaarde dat het ging om een noodlottig ongeval. Ook uit onderzoek bleek dit: G.A.'s wapen was door onzorgvuldig gebruik afgegaan. Klagers zoon was volgens hem niet ernstig geraakt, maar is overleden doordat onvoldoende ambulancezorg kon worden geboden. Niettemin werd G.A. strafrechtelijk vervolgend en veroordeeld tot 4,5 jaar gevangenisstraf.

Voor het EHRM heeft klager gesteld dat het onderzoek dat is uitgevoerd naar de omstandigheden van het overlijden van zijn zoon onzorgvuldig is geweest, in strijd met art. 2 EVRM. Ten aanzien van de materiële klacht over art. 2 EVRM benadrukt het Hof het belang van zorgvuldige omgang met dienstplichtigen.

De preventieve positieve verplichting om zorgvuldige instructies te geven voor het gebruik van dienstwapens is op papier in ieder geval nagekomen, maar gebleken is dat deze onvoldoende zijn nageleefd. In het bijzonder is achteraf gebleken dat G.A.'s handtekeningen op certificaten

voor wapentraining zijn vervalst. Het is voor het vaststellen van een schending daarbij niet nodig dat wordt aangetoond dat ‘but for’ deze tekortkomingen het overlijden niet zou hebben plaatsgevonden. Voldoende is dat er ernstige tekortkomingen in de naleving van de veiligheidsmaatregelen zijn geweest. Die zijn in dit geval zeker vastgesteld, zodat dit al een schending oplevert van art. 2 EVRM.

Ten aanzien van de te bieden medische noodhulp wijst het Hof er allereerst in algemene termen op dat het in relatie tot niet-dienstplichtigen al heeft vastgesteld dat art. 2 EVRM geschonden kan zijn als onvoldoende medische noodhulp wordt geboden en daardoor het leven van iemand op het spel komt te staan. Dit geldt niet alleen voor het verlenen van essentiële hulp zoals ambulancezorg, maar mogelijk ook voor het bieden van hulp via een ambulancehelikopter. Tegelijkertijd mag deze positieve verplichting niet leiden tot een onevenredig zware last op de staat. De eisen en verplichtingen die het Hof in zijn eerdere rechtspraak heeft vastgesteld, betreffen bovendien de context van medische nalatigheid en kunnen niet direct worden toegepast in omstandigheden als die van het voorliggende geval. Wel heeft de staat een bijzondere verantwoordelijkheid als gewone burgers wordt gevraagd om militaire dienstplicht te vervullen. Ook is het normatieve raamwerk dat geldt voor medische hulp aan militair dienstplichtigen volgens het EHRM van goede kwaliteit. De onderhavige zaak maakt echter meer dan duidelijk dat dit raamwerk in de praktijk niet goed ten uitvoer is gelegd. De staat heeft verder niet aannemelijk gemaakt dat het onmogelijk was om klagers zoon sneller naar een ziekenhuis te verplaatsen, zo nodig via de lucht. Dit betekent dat art. 2 EVRM is geschonden in materieel opzicht.

Ten aanzien van de procedurele positieve verplichtingen stelt het Hof vast dat te weinig informatie is verkregen over de omstandigheden waarin klager naar het ziekenhuis is getransporteerd en van zijn overlijden in het ziekenhuis. Daardoor is ook deze verplichting onder art. 2 EVRM geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 17-10-2023

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2023:1017JUD002990614

Zaaknummer: 29906/14

Wetsartikelen: EVRM art. 2

RECHTSPRAAK

I.V. t. Estland, EHRM 10 oktober 2023, nr. 37031/21

I.V. heeft in 2006 een zoon gekregen, die later door een andere man is erkend. I.V. heeft diens vaderschap in Letland betwist, naar uiteindelijk bleek: succesvol. Intussen verhuisde de moeder naar Estland, waar adoptie door haar nieuwe partner werd toegestaan. Een beroep daartegen door I.V. werd afgewezen omdat diens vaderschap nog niet vaststond. Volgens het Hof heeft de Estse rechter ten onrechte geen rekening gehouden met de Letse vaderschapsontkenningsprocedure, terwijl hij daar wel van op de hoogte had moeten zijn. De procedure is onzorgvuldig geweest en de verschillende belangen zijn niet afdoende afgewogen, in strijd met art. 8 EVRM.

Klager heeft in 2006 een zoon gekregen, maar de moeder verbood sinds 2007 ieder contact tussen hem en het kind. Een andere man bleek het vaderschap van het kind te hebben erkend en deze man werd ook als de vader van het kind geregistreerd. Klager heeft daarop diens vaderschap betwist voor de rechter. Gedurende de procedure verhuisden moeder en kind naar Estland, waar het kind in 2018 formeel werd geadopteerd door de nieuwe partner van de moeder. Klager is daarvan pas later op de hoogte gesteld en heeft daarop beroep ingesteld tegen de adoptietoestemming. In 2021 heeft de Estse rechter klager niet-ontvankelijk verklaard in zijn beroep omdat zijn vaderschap (nog) niet in rechte vast was komen te staan. Ook als dat later wel zou gebeuren, zou dat bovendien niet in de weg staan aan de adoptie door de man die op het moment van die adoptie als diens vader stond geregistreerd. Uiteindelijk erkende de Letse rechter het vaderschap van klager en werd hij geregistreerd als de vader van het kind, vanaf het moment van geboorte tot het moment van adoptie.

Voor het EHRM heeft klager op grond van art. 8 EVRM gesteld dat zijn procedurele rechten in de adoptieprocedure niet voldoende zijn beschermd en dat hij ten onrechte niet is gevraagd om zijn instemming als biologische vader van het kind. Het EHRM concludeert dat de Estse

adoptieprocedure erg onzorgvuldig is geweest, vooral nu de Estse rechters op de hoogte waren of in ieder geval hadden moeten zijn van de vaderschapsprocedure in Letland. De Letse autoriteiten hebben namelijk in 2018 nog een verzoek om rechterlijke medewerking aan de Estse rechters gericht. De Estse rechterlijke beslissing was niet gebaseerd op een daadwerkelijke, individuele beoordeling van de omstandigheden van het geval en de rechters hebben onvoldoende aandacht besteed aan de verschillende individuele rechten en belangen die in deze zaak op het spel stonden. Dit betekent dat art. 8 EVRM is geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 10-10-2023

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2023:1010JUD003703121

Zaaknummer: 37031/21

Wetsartikelen: EVRM art. 8

RECHTSPRAAK

**Internationale Humanitäre Hilfsorganisation e. V. t.
Duitsland, EHRM 10 oktober 2023, nr. 11214/19**

Een stichting met humanitaire hulpverlening als doel blijkt veel steun en donaties te geven aan twee Palestijnse organisaties die directe banden hebben met de terroristische organisatie Hamas. Daarop is de stichting ontbonden en zijn haar middelen in beslag genomen. Het EHRM overweegt dat het tegengaan van terrorisme (ook elders) een legitiem doel is; het bevorderen van goede, vreedzame internationale relaties is een kernwaarde van het EVRM. De nationale rechter heeft de banden met Hamas overtuigend vastgesteld en heeft zorgvuldig getoetst of andere maatregelen dan een verbod effectief zouden zijn. Gelet hierop oordeelt het Hof dat art. 11 EVRM niet is geschonden.

Klager is een stichting die tot doel heeft om wereldwijd humanitaire hulp te bieden in geval van natuurrampen. De leden van het bestuur zijn allemaal verbonden aan de grootste islamitische organisatie in Duitsland, Milli Görüş. Donaties die de stichting binnenkreeg, werden tot 2010 doorgegeven aan zes organisaties in overwegend islamitische landen. Tot die organisaties behoorden ook twee stichtingen die projecten uitvoerden voor de Palestijnse bevolking in de Gazastrook en op de Westoever. De voorzitter van een van deze stichtingen werd later als vertegenwoordiger van Hamas burgemeester van een Palestijnse stad. In 2010 werd de klagende stichting verboden en ontbonden omdat zij zou handelen in strijd met het beginsel van wederzijds begrip tussen volkeren (*Volkerverständigung*), in het bijzonder vanwege de relatie van de stichting met twee aan Hamas gelieerde organisaties. Hierover heeft de stichting geprocedeerd, maar zonder succes.

Voor het EHRM heeft de klagende stichting gesteld dat het verbod en de inbeslagname van haar middelen in strijd zijn met de door art. 11 EVRM beschermde verenigingsvrijheid. Het Hof merkt op dat het verbod was voorzien bij wet en dat de relevante wetgeving in dezelfde periode ook is toegepast op een andere vereniging die financiële steun gaf aan de betreffende

organisaties in Gaza. Daardoor was het ook voor klager voldoende duidelijk dat een verbod de consequentie zou zijn van het blijven verlenen van steun.

De strijd tegen terrorisme acht het Hof inpasbaar in een van de door art. 11 EVRM beschermde legitieme doelen, in het bijzonder openbare veiligheid, het voorkomen van wanordelijkheden en het beschermen van de rechten van anderen. Daarbij merkt het Hof op dat het hierbij niet per definitie alleen gaat om de veiligheid en orde in eigen land, maar ook over het voorkomen van internationaal terrorisme dat gepleegd zou worden vanaf het eigen grondgebied.

Gelet op het belang van de verenigingsvrijheid kunnen alleen zwaarwegende belangen worden aangevoerd als rechtvaardiging van een inbreuk. Toch is het primair aan de nationale autoriteiten om een inschatting te maken van wat nodig is om de veiligheid te beschermen. Daarbij merkt het Hof op dat geen enkele groepering gebruik zou moeten kunnen maken van de EVRM-bepalingen om de aan het EVRM ten grondslag liggende waarden en idealen te vernietigen. Als groeperingen oproepen tot geweld of het volledig tenietdoen van de rechten van anderen, is het daarom redelijk dat hier maatregelen tegen worden genomen, al moet dat spaarzaam en met beleid gebeuren. In dergelijke gevallen is de *margin of appreciation* die de staat moet worden toebedeeld wel groter. Wel geldt dan weer dat ook dan een vergaande maatregel zoals het volledig ontbinden van een vereniging of stichting alleen in de ernstigste gevallen aanvaardbaar is.

Deze algemene uitgangspunten toepassend op de feiten overweegt het Hof allereerst nogmaals dat het bestrijden van terrorisme een zwaarwegend doel is. Ook benadrukt het dat het bevorderen van goede internationale verhoudingen – in het bijzonder de vreedzame oplossing van internationale conflicten en de onschendbaarheid van het menselijk leven – tot de kernwaarden van het EVRM behoort. Organisaties die deze kernwaarden aantasten, kunnen geen gebruik maken van de hen onder art. 11 EVRM toebedeelde rechten, in overeenstemming met art. 17 EVRM. In het onderhavige geval heeft de klagende stichting gesteld dat zij geen steun bood aan terroristische organisaties, maar oprecht tot doel had humanitaire hulp te verlenen. Gelet op die stelling acht het Hof het noodzakelijk om niet alleen te kijken naar de statutaire doelstellingen van de stichting, maar ook naar haar feitelijke activiteiten. Het staat buiten kijf dat de stichting de aan Hamas gelieerde Palestijnse organisaties heeft ondersteund, terwijl Hamas sinds 2003 expliciet op de EU-sanctielijst staat. De nationale rechters hebben overtuigend vastgesteld dat de bestuursleden op de hoogte waren van de banden van de organisaties met Hamas en die ook goedkeurden. In het verleden heeft de stichting bovendien geprobeerd de banden met de organisaties te verdoezelen omdat wel duidelijk was dat deze banden problematisch werden gevonden. Het Hof wijst er verder op dat het Duitse Bundesverfassungsgericht de zaak met grote zorgvuldigheid heeft beoordeeld en ook heeft onderzocht of alternatieve, minder vergaande maatregelen dan

ontbinding mogelijk waren geweest. De daarbij gegeven beoordelingen en belangenafwegingen zijn uitgebreid en transparant. Ook een eigen beoordeling door het Hof levert als bevinding op dat alternatieven zoals het beperken van de activiteiten van de stichting niet effectief zouden zijn, gelet op de vergaande identificatie van de stichting met de doelstellingen van Hamas en de risico's van het omzeilen van de toepasselijke wetgeving. Ook het geven van een waarschuwing zou hier niet effectief zijn geweest, nu de stichting dan mogelijk die gelegenheid zou hebben aangegrepen om bewijs te vernietigen of ondergronds te gaan. Gegeven de ruimere *margin of appreciation* oordeelt het Hof dan ook dat art. 11 EVRM niet is geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 10-10-2023

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2023:1010JUD001121419

Zaaknummer: 11214/19

Wetsartikelen: EVRM art. 11

RECHTSPRAAK

Locascia e.a. t. Italië, EHRM 19 oktober 2023, nr. 35648/10

Locascia e.a. wonen in Campanië, waar sinds 1994 grote problemen bestonden bij het ophalen en verwerken van afval. Pas na 2009 zijn die problemen opgelost, maar dat gebeurde onder meer door een toch al gebrekkige afvalverwerkingsinstallatie bij de woningen van klagers een vergunning te geven om extra huisvuil te verwerken. Dat leidde tot sterke grondwaterverontreiniging, die ook nu nog niet is opgelost. Het EHRM oordeelt dat Italië zowel door de problemen met de afvalverwerking en door het niet-effectief opruimen van de milieuverontreiniging bij de afvalverwerkingsinstallatie art. 8 EVRM is geschonden. De informatierechten van Locascia e.a. zijn wel voldoende beschermd.

In 1994 werd in de Italiaanse regio Campania de noodtoestand uitgeroepen vanwege de daar bestaande problemen met het ophalen en verwerken van huishoudelijk afval. De afvalcrisis duurde in totaal 15 jaar. Vooral in 2007 en 2008 leidde dit ertoe dat er grote hoeveelheden huisvuil op straat stonden en scholen en lokale markten dicht moesten blijven vanwege de overlast en gezondheidsrisico's. Uiteindelijk werden er in 2010 nieuwe afvalcentrales in het leven geroepen en werd een noodplan opgezet om tot balen geperst afval ('ecobalen') te verwerken. Daarnaast werd onderzocht of private afvalverwerkers gevraagd kon worden om te helpen het probleem op te lossen. Een van deze private verwerkers was gelegen in het gebied Lo Uttaro, vlakbij de woningen van klagers. In 2001 was nog vastgesteld dat in dit gebied zeker geen nieuwe vuilnisbelt kon worden aangelegd, maar in 2007 werd toch toestemming verleend om in het gebied huisvuil te verwerken. Later bleek dat in het gebied bijzondere gezondheidsrisico's bestonden, vooral waar het ging om het grondwater. Het grondwater kon daardoor niet meer worden gebruikt voor onder meer landbouwdoeleinden. Nog in 2020 bleek dat er nog geen werkzaamheden waren verricht om het gebied op te ruimen en dat daarvoor evenmin een duidelijk tijdpad bestond.

Voor het EHRM hebben klagers gesteld dat de problemen met het verzamelen en verwerken van afval leidden tot een schending van hun rechten onder art. 8 EVRM. Het Hof stelt voorop dat de woonplaatsen van klagers van 1994 tot 2009 zijn geraakt door de afvalcrisis. Daardoor waren ze gedwongen om in een omgeving te wonen waar afval hoog lag opgetast op de straten, met milieuverontreiniging tot gevolg. Nu de staat in deze periode niet in staat is gebleken om het probleem op te lossen, is duidelijk dat de positieve verplichtingen tot het beschermen van het recht op respect voor de woning van klagers en voor hun gezinsleven niet is nageleefd. Voor deze periode is art. 8 EVRM dan ook geschonden. Het Hof stelt verder vast dat klagers niet hebben kunnen bewijzen dat deze tekortkomingen ook na 2010 nog hebben geleid tot aantasting van hun grondrechten. Voor de latere periode ziet het dan ook geen schending van deze rechten, in ieder geval niet voor zover het gaat om het ophalen en verwerken van huisvuil.

De klacht over de milieuverontreiniging veroorzaakt door de vuilnisbelt behandelt het Hof afzonderlijk. Voor de daar bestaande afvalverwerkingsinstallatie was al in 2011 vastgesteld dat die ernstige risico's opleverde, maar besloten is toen toch om in het gebied een grotere hoeveelheid afval te verwerken. Projecten die sindsdien zijn opgestart om het gebied schoon te maken zijn nog steeds niet helemaal afgerond en daar bestaat ook geen concreet tijdpad voor. Het Hof concludeert hieruit dat de Italiaanse autoriteiten niet de noodzakelijke maatregelen hebben genomen om klagers recht op respect voor hun privéleven te beschermen tegen de milieuverontreiniging in het gebied. In dit opzicht is art. 8 EVRM dus geschonden.

Wel oordeelt het Hof dat klagers voldoende toegang hebben gehad tot informatie over de verontreiniging in het gebied, onder meer doordat er in 2007 en 2013 openbare parlementaire onderzoeken hebben plaatsgevonden en er informatie en persberichten zijn uitgevaardigd door de bevoegde burgemeesters en het openbaar ministerie. Op het punt van informatierechten is art. 8 EVRM dan ook niet geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 19-10-2023

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2023:1019JUD003564810

Zaaknummer: 35648/10

Wetsartikelen: EVRM art. 8

RECHTSPRAAK

Luca t. Moldavië, EHRM 17 oktober 2023, nr. 55351/17

Luca is slachtoffer geworden van ernstig huiselijk geweld, zowel fysiek als psychologisch. Er zijn echter nauwelijks beschermende maatregelen getroffen en uiteindelijk zijn haar kinderen ondergebracht bij de dader. Het Hof overweegt dat Moldavië ernstig tekort is geschoten in zijn verplichtingen om bescherming te bieden tegen huiselijk geweld. Bovendien zijn in de beoordeling van de zaak stereotyperende bewoordingen gebruikt en geeft de opstelling van de autoriteiten blijk van discriminatie jegens vrouwen. De staat heeft bovendien te weinig gedaan om een omgangsregeling voor Luca en haar kinderen te bewerkstelligen. Dit is in strijd met art. 3, 8 en 14 EVRM.

Klaagster heeft met A.I. twee kinderen gekregen toen zij samenwoonden in Italië. In 2015 zijn zij teruggekeerd naar Moldavië, waar klagster het slachtoffer is geworden van huiselijk geweld en emotionele mishandeling door A.I. In verband daarmee is A.I. in 2016 een contactverbod opgelegd, maar hij hield zich daar niet aan en een later verzoek van klagster om het verbod te verlengen werd niet gehonoreerd. Klagester heeft in 2016 ook aangifte gedaan tegen A.I., maar dat heeft niet geleid tot het instellen van een onderzoek. Hoewel klagester later in 2016 nogmaals ernstig mishandeld was door A.I. heeft zij opnieuw verzocht om een contactverbod, maar dit werd wederom niet gehonoreerd omdat volgens de rechter geen sprake was van fysiek of psychologisch geweld. Twee andere aangiftes van klagester tegen A.I. hebben wel geresulteerd in vervolging en tot een voorwaardelijke gevangenisstraf. In 2016 zijn verder klagesters kinderen bij A.I. gaan inwonen. Klagester heeft geprobeerd om een omgangsregeling met hen te krijgen, maar de bevoegde autoriteiten weigerden om een dergelijke regeling toe te kennen.

Voor het EHRM heeft klagester allereerst gesteld dat art. 8 EVRM is geschonden door het

ontbreken van een omgangsregeling tussen haar en haar kinderen. Het EHRM overweegt dat de autoriteiten in een situatie als deze niet zomaar een contactgebod kunnen opleggen, maar wel alles in het werk moeten stellen om het contact tussen ouder en kind zo goed mogelijk te houden. In klagers geval hebben de autoriteiten bij het beoordelen van het verzoek geen enkele rekening gehouden met het huiselijk geweld dat klager heeft ondervonden en hebben zij ook niet onderzocht of klager in staat zou zijn om – ondanks de moeilijke relatie met A.I. – contact met haar kinderen te houden. Dit betekent dat art. 8 EVRM is geschonden.

Ten aanzien van de klacht over art. 3 jo. 14 EVRM overweegt het Hof dat er in Moldavië op zichzelf een goed normatief kader bestaat dat het mogelijk maakt om strafrechtelijk op te treden bij huiselijk geweld. In dit geval is echter geen proactieve beoordeling gemaakt van de risico's die klager liep. Bovendien zijn beschermende maatregelen uitgebleven en is ten onrechte geoordeeld dat psychologisch geweld niet binnen het kader van huiselijk geweld valt. Daardoor is onvoldoende preventief opgetreden om klager te beschermen. Art. 3 EVRM is daarmee geschonden. Het Hof merkt daarnaast op dat de tekortkomingen in het geval van klager geen geïsoleerd verschijnsel zijn, maar blijken geven van een discriminerende houding ten aanzien van klager als vrouw. Dit blijkt ook uit de bewoordingen die in uitspraken en stukken in klagers zaak zijn gebruikt en die allerlei stereotypen en mythen bevestigen over vrouwen die het 'systeem misbruiken'. Art. 3 jo. 14 EVRM zijn dan ook geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 17-10-2023

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2023:1017JUD005535117

Zaaknummer: 55351/17

Wetsartikelen: EVRM art. 3, EVRM art. 8 en EVRM art. 14

RECHTSPRAAK

Pengezov t. Bulgarije, EHRM 10 oktober 2023, nr. 66292/14

De president van het Hof van Beroep van Sofia is in 2014 strafrechtelijk vervolgd vanwege vermeende onregelmatigheden in een aanbestedingsprocedure. Hij is in dit verband door de Hoge Raad van Justitie (SJC) tijdelijk van zijn functies ontheven; hij kreeg ook geen salaris uitbetaald. De schorsing duurde 2,5 jaar; na zeven jaar werd de rechter alsnog vrijgesproken. Het EHRM oordeelt dat omtrent de schorsingsbeslissing te weinig rechtsbescherming is geboden, in strijd met art. 6 EVRM. Daarnaast heeft de schorsing een vergaande inbreuk gemaakt op klagers privéleven. Zeker nu te weinig waarborgen zijn geboden, is daarom ook art. 8 EVRM geschonden.

Klager was van 2004-2009 president van het militaire hof van beroep van Sofia en van 2009-2014 was hij president van het hof van beroep van Sofia. In 2011 werd hem een bestuurlijke boete opgelegd omdat hij als president van het militaire hof van beroep de aanbestedingsregels zou hebben overtreden bij het aankopen van een nieuw IT-systeem. Daarover heeft klager succesvol geprocedeerd. In 2014 liep klagers benoemingstermijn als president af en werd hij weer gewoon raadsheer binnen het hof van beroep. Snel daarna heeft de militaire openbaar aanklager een strafrechtelijk onderzoek ingesteld in verband met het eerdere aanbestedingsproces. In verband met deze vervolging verzocht de openbaar aanklager de hoge raad van justitie (SJC) om klager tijdelijk van zijn functies te ontheffen. De SJC honoreerde dit verzoek en wees klager bovendien af als (enige) kandidaat voor het presidentschap van het hof van beroep. De hoogste bestuursrechter beoordeelde de kwestie, maar concludeerde dat de SJC geen onredelijke beslissingen had genomen. In 2016 verzocht klager op basis van nieuwe wetgeving om hem terug te plaatsen in zijn functie. De SJC wees dit toe, omdat er geen grond voor de schorsing meer zou zijn. In 2020 sprak het hof van beroep van Sofia klager van alle aanklachten vrij. Verzoeken van klager om hem met terugwerkende kracht te installeren en om het achterstallige salaris te betalen – dat was ingehouden tijdens de schorsing – wees de SJC van de hand.

Klager heeft onder art. 6 EVRM gesteld dat hem te weinig rechtsbescherming is geboden omtrent de schorsingsbeslissing. Het Hof wijst erop dat de schorsing van een rechter vergaande consequenties kan hebben voor diens leven en loopbaan. Dat klager voor een onbepaalde periode en met inhouding van salaris werd ontheven van zijn functies is problematisch, zeker nu de SJC zijn beslissing niet met waarborgen had omkleed en ook niet had gemotiveerd. In het bijzonder is gebleken dat er geen mogelijkheden waren voor klager om op te komen tegen de beschuldigingen door het openbaar ministerie en dat de hoogste administratieve rechter de beslissingen van het SJC alleen terughoudend kon toetsen, zonder zelf feitenonderzoek te doen. Hoewel geen van deze factoren in zichzelf kan leiden tot het oordeel dat klager geen eerlijk proces heeft genoten, is het cumulatieve effect ervan volgens het Hof dat art. 6 EVRM is geschonden.

Klager heeft ook gesteld dat de leden van de SJC niet voldeden aan de eisen van onafhankelijkheid en onpartijdigheid. Het Hof heeft eerder al geoordeeld dat die conclusie niet in zijn algemeenheid kan worden getrokken, gelet op de institutionele waarborgen die worden geboden en het ontbreken van structurele tekortkomingen in de samenstelling van de SJC. Ook is er geen bewijs geleverd waaruit blijkt van eventuele bias in het voorliggende geval. Art. 6 EVRM is in dit opzicht dan ook niet geschonden.

Ten slotte heeft klager gesteld dat zijn recht op respect voor zijn privéleven is aangetast door de schorsing. Het Hof oordeelt dat de aard en de duur van de schorsing, samen met de negatieve impact daarvan op klagers privéleven, maken dat de drempel voor toepassing van art. 8 EVRM is bereikt. Dat betekent dat ook procedurele waarborgen moesten worden geboden voor de bescherming van dat recht, terwijl het Hof onder art. 6 EVRM al heeft geconcludeerd dat dat onvoldoende is gebeurd. De gevolgen voor klagers privéleven waren bovendien aanzienlijk, ook gelet op de duur van de schorsing (met wegvallen van het inkomen) en de onmogelijkheid om bepaalde aan het rechterlijk ambt gerelateerde functies te vervullen, en de lange duur van de strafrechtelijke procedure. Dit heeft grote onzekerheid opgeleverd en kan bovendien een zeker risico hebben gevormd voor klagers onafhankelijkheid. Art. 8 EVRM is dan ook geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 10-10-2023

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2023:1010JUD006629214

Zaaknummer: 66292/14

Wetsartikelen: EVRM art. 6 en EVRM art. 8

RECHTSPRAAK

**S.S. e.a. t. Hongarije, EHRM 12 oktober 2023, nrs. 56417/19
en 44245/20**

Verskillende vluchtelingen zijn met vervalste reisdocumenten op de luchthaven van Boedapest staande gehouden. Hoewel zij gemotiveerd asiel aanvroegen, hebben de autoriteiten hen overgebracht naar Servië, met de stelling dat hun asielverzoeken daar konden worden behandeld. Het EHRM oordeelt dat die werkwijze in strijd is met art. 4 P4 EVRM; dat klagers met valse reispapieren reisden, doet daaraan niet af. Daarnaast is het in strijd met art. 3 EVRM dat klagers zijn overgebracht naar Servië, zonder dat is nagegaan of ze daar een goede asielprocedure zouden kunnen krijgen.

De eerste klacht in deze gevoegde zaak is ingediend door een moeder en haar vijf kinderen die vanuit Jemen via onder meer Turkije naar Hongarije zijn gevlucht. Ze maakten gebruik van vervalste diplomatieke papieren om het land binnen te komen, maar dat werd bij de paspoortcontrole op het vliegveld van Boedapest ontdekt. Klagers is daarop de toegang tot Hongarije geweigerd en hun is bevolen de dag erna met het vliegtuig terug te keren naar Turkije. Klagers' bagage is doorzocht, waarbij hun eigenlijke paspoorten werden ontdekt. Daarop is ook een strafrechtelijke procedure wegens vervalsing van reisdocumenten tegen eerste klaagster (de moeder) gestart. Klagers wisten de terugkeer tijdelijk stop te zetten door een asielverzoek in te dienen, maar dat betekende wel dat zij naar de grens met Servië werden overgebracht; in dat land zouden zij hun asielverzoek kunnen indienen. Dat is gebeurd en uiteindelijk is klagers inderdaad asiel verleend. Klaagster is vrijgesproken in eerste aanleg van de aanklachten over vervalsing van documenten; het hoger beroep daartegen loopt nog.

In de tweede gevoegde klacht speelt een soortgelijk feitencomplex, zij het dat het daar gaat om Afghaanse vluchtelingen die via Dubai naar Boedapest zijn gevlogen.

Voor het EHRM hebben de klagers gesteld dat zij slachtoffer zijn geworden van een collectieve uitzetting, terwijl die zijn verboden op grond van art. 4 P4 EVRM. Het Hof oordeelt allereerst dat er inderdaad sprake is geweest van een uitzetting, nu alle klagers zijn overgebracht naar de Servische kant van de grens met Hongarije. De vraag is vervolgens of deze uitzetting een collectief karakter had. In dit verband merkt het Hof allereerst op dat de gang van zaken hoe dan ook geen basis had in Hongaarse wetgeving en dus onwettig was. Daarnaast is duidelijk dat de klagers zijn overgebracht naar Servië, een land waar zij niet vandaan kwamen, ondanks hun uitdrukkelijke verzoek om in Hongarije asiel te krijgen. Weliswaar hebben de klagers vervalste documenten gebruikt om Hongarije binnen te komen, maar dit ontslaat de autoriteiten niet van de verplichtingen onder art. 4 P4 EVRM. Hetzelfde geldt voor de op zichzelf legitieme wens van staten om de steeds vaker voorkomende pogingen om migratiebeperkingen te omzeilen tegen te gaan. Daarbij kan het Hof niet negeren dat vluchtelingen vaak zonder geldige reisdocumenten moeten reizen en dat ze juist daarom vaak met valse papieren reizen. Hier komt nog bij dat klagers in dit geval feitelijk niet vanwege de valse papieren zijn overgebracht naar Servië. Nu klagers ook geen effectieve mogelijkheid hebben gehad om het overbrengen naar Servië aan te vechten, acht het Hof de uitzetting van collectieve aard. Dit levert een schending op van art. 4 P4 EVRM.

Klagers hebben in de tweede plaats gesteld dat het overbrengen naar Servië, zonder enig onderzoek van de mogelijke gevolgen daarvan, een schending van art. 3 EVRM opleverde. Het Hof herinnert eraan dat het in een eerdere Grote Kameruitspraak al heeft vastgesteld dat in een dergelijk geval inderdaad een schending van art. 3 EVRM plaatsvindt, ook gelet op het belang van het recht van non-refoulement. In het onderhavige geval hebben klagers onderbouwde asiolverzoeken ingediend, maar zijn die niet beoordeeld en zijn klagers overgebracht naar Servië, een staat waarmee klagers verder geen banden hadden. Gebleken is niet dat in Hongarije is beoordeeld of klagers toegang zouden hebben tot een asielprocedure in Servië en of die procedure aan de zorgvuldigheidsvereisten zou voldoen. De regering moet zich op het moment van de overdracht bewust zijn geweest van de uitspraak van het Hof over de ongeschiktheid van de transitzone tussen Hongarije en Servië om toegang te bieden tot een asielprocedure. Het is in strijd met art. 3 EVRM om een asielzoeker toegang tot het grondgebied te ontzeggen en iemand te verwijderen naar een ander land, zonder goed onderzoek van de risico's die de ontzegging en verplaatsing zouden hebben voor de rechten van de betrokkene.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 12-10-2023

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2023:1012JUD005641719

Zaaknummer: 56417/19 en 44245/20

Wetsartikelen: EVRM art. 3 en EVRM art. 4 P4

RECHTSPRAAK

**Total S.A. en Vitol S.A. t. Frankrijk, EHRM 12 oktober 2023,
nrs. 34634/18 en 43546/18**

Twee internationale oliebedrijven zijn in Frankrijk veroordeeld wegens corruptie bij het uitvoeren van het ‘olie-voor-voedsel’-programma in Irak. Voor het EHRM hebben zij gesteld dat de wetgeving die dit gedrag strafbaar stelde niet voldoende voorzienbaar was. Het EHRM oordeelt echter dat de in 2000 ingevoerde bepaling duidelijk was geformuleerd en evident in dit geval van toepassing was. De nationale rechters hebben hun interpretatie en toepassing van de bepaling uitvoerig beargumenteerd. De oliebedrijven hadden bovendien moeten (kunnen) weten dat hun slimme, clandestiene handelen ontoelaatbaar was. De veroordeling is dan ook niet in strijd met art. 7 EVRM.

Deze zaak heeft zijn achtergrond in de inval van het Iraakse leger in Koeweit in 1990. De VN besloot daarop tot een internationaal embargo op handel met Irak. In 1995 werd dit embargo vervangen door een ‘olie-voor-voedsel’-programma. Dit programma hield in dat, na goedkeuring door de VN, landen ruwe olie van een Iraakse staatsonderneming konden kopen. Onder meer de Total-groep, die wordt beheerd door eerste klager, kreeg goedkeuring voor deze aankoop. Na de militaire interventie in de jaren 'oo van een coalitie van westerse staten tegen het regime van Saddam Hoessein bleek dat er met het systeem gesjoemeld was. Onder meer voor de Total-groep, maar ook de onderneming Vitol, bleek dat zij betrokken waren geweest bij fraude met de geldende regels. Later werden beide klagende ondernemingen in Frankrijk vervolgd wegens fraude, maar zij werden in eerste aanleg respectievelijk vrijgesproken en ontslagen van rechtsvervolging. In hoger beroep werden beide ondernemingen wel veroordeeld vanwege het omkopen van buitenlandse ambtenaren. In cassatie bleef deze veroordeling in stand.

Voor het EHRM hebben beide klagende ondernemingen gesteld dat hun veroordeling in strijd

is met art. 7 EVRM, omdat zij de veroordeling ten tijde van de relevante feiten niet hadden kunnen voorzien. Het EHRM stelt voorop dat de relevante strafrechtelijke bepaling in 2000 in werking is getreden, dus voordat de strafbare feiten die zijn toegerekend aan de klagende ondernemingen zijn begaan. Al in 1990 was er bovendien een regeringsdecreet aangenomen met dezelfde strekking. De verwerende regering heeft toegegeven dat de klagende ondernemingen de eerste waren tegen wie op grond van de nieuwe wetgeving een strafvervolgung was gestart. Dit kan de staat echter niet worden verweten. De nationale rechters hebben bovendien in hun uitspraken benadrukt dat de wetgeving duidelijk was en dat die in dit geval van toepassing was. Daarnaast hebben ze uitvoerig onderbouwd waarom het handelen van de klagende ondernemingen als strafbaar kon worden aangemerkt. In hun beoordeling hebben ze zowel hun individuele gedrag als de context betrokken, waarbij de rechters veel aandacht hebben besteed aan het internationale recht en aan het feit dat klagers, als internationale oliebedrijven, goed moeten hebben geweten in welke clandestiene activiteiten zij verwickeld waren. Als zij al hadden getwijfeld over de toelaatbaarheid van een bepaald handelen, hadden zij daarover deskundig advies kunnen inwinnen, nu zij gemakkelijk toegang hadden tot juridische deskundigen. Een en ander betekent dat art. 7 EVRM niet is geschonden.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 12-10-2023

ECLI: ECLI:CE:ECHR:2023:1012JUD003463418

Zaaknummer: 34634/18 en 43546/18

Wetsartikelen: EVRM art. 7